

Justis- og politidepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Deres ref.   Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
06/00867-7 /AFL

21. februar 2007

OFFENTLIGHETSLOVEN OG INNSYN I ELEVLISTER VED OFFENTLIGE SKOLER

Innledning

Datatilsynet har i den senere tid mottatt en rekke henvendelser som gjelder innsyn i elevlister ved offentlige skoler. Henvendelsene har i stor grad vært knyttet til friskolers ønske om å kunne kontakte elever i ungdomsskoletrinnet med informasjon om forskjellige skoletilbud. Til orientering vedlegges kopi av brev fra Oslo kommune, Byrådsavdelingen for barn og utdanning av 26. mai 2006 vedlagt Fylkesmannen i Akershus sin avgjørelse med hensyn til innsyn i elevlister. Videre vedlegges kopi av korrespondanse mellom Datatilsynet og Kunnskapsdepartementet i sakens anledning. Kunnskapsdepartementet finner at den enkelte skole må ta stilling til om elevlistene omfattes av offentlighetslovens regler om innsyn og meroffentlighet. Datatilsynet finner dette lite tilfredsstillende.

Bakgrunn

Datatilsynet legger til grunn at elevlister finnes ved alle landets skoler. Det er usannsynlig at en skole ikke har en liste eller oversikt over hvilke elever som til enhver tid har plass ved skolen og hvilken klasse elevene går i. Listene oppbevares etter all sannsynlighet også etter at eleven har avsluttet sin skolegang.

Datatilsynet mottar jevnlig henvendelser fra forskjellige skoler, elever og lærere som er i tvil med hensyn til om elevlister kan utleveres eller ikke. Det synes å råde usikkerhet med hensyn til offentlighetslovens anvendelse på listene. Den løsningen Kunnskapsdepartementet legger opp til vil derfor medføre at elevenes personvern kan bli offer for vilkårlighet. Mens én skole velger å anse elevlisten som et dokument som er underlagt offentlighet, kan en annen skole komme til motsatt konklusjon, samtidig som de to listene inneholder samme type informasjon om elevene.

Slik Datatilsynet ser saken, har spørsmålet om offentlighetslovens anvendelse på elevlister betydning langt utenfor de konkrete saker knyttet til friskoler. I den grad elevlistene anses å utgjøre saksdokumenter, slik dette er definert i offentlighetsloven, vil dette ha som konsekvens at enhver kan få innsyn i elevlistene med de unntak som

følger av loven. Først når det er spørsmål om å utøve meroffentlighet vil personopplysningslovens bestemmelser og hensynet til den enkeltes personvern komme med i betraktningen. I denne anledning kommer en del problemstillinger på spissen.

Datatilsynet har med hjemmel i personopplysningsloven manet til forsiktighet med hensyn til utlevering av elevlister og andre opplysninger om elever i skolen. Hensynet til elevenes alder har vært tillagt stor vekt i vurderingen. En kan ikke se bort fra at utlevering av elevlister kan ha som følge at barn ned til seks års alder vil oppleve en uønsket pågang fra personer som ikke vil barnas beste. Pågående selgere er bare et uskyldig eksempel i så måte. Det er videre tatt hensyn til at barn har rett og plikt til skolegang, uavhengig av om de eller deres foresatte har hemmelig adresse, eller om de foresatte av forskjellige grunner ønsker at kontaktopplysninger skal hemmeligholdes. Elevlistene vil for eksempel vise om en elev bor hjemme hos mor eller far, eller tvert imot på et ungdomshjem. På denne bakgrunn er det Datatilsynets vurdering at lister over elever ved offentlige skoler, ikke skal anses som saksdokumenter som er underlagt offentlighet.

De ovennevnte vurderinger har gitt grunnlag for en langvarig praksis som er beskrevet på Datatilsynets hjemmeside på Internett. Her fremgår det at elevlister, i hovedsak, bare skal gjøres tilgjengelig for elever og eventuelt foresatt i den enkelte klasse med mindre det foreligger samtykke fra eleven eller dennes foresatte. Utskrift fra hjemmesiden følger vedlagt til orientering.

Praktisering av meroffentlighetsprinsippet

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har i den vedlagte avgjørelsen kommet til at det er adgang til å utøve meroffentlighet med hensyn til elevlistene jf. offentlighetslovens § 2, siste ledd. Datatilsynet vil i denne anledning bemerke at det kan synes som Fylkesmannen har vurdert spørsmålet om meroffentlighet løsrevet fra spørsmålet om det foreligger et saksdokument. Det kan derfor ikke slutes fra avgjørelsen om elevlistene anses å utgjøre et saksdokument.

I den grad innsyn i elevlistene skjer med henvisning til meroffentlighetsprinsippet, skal hensynet til den registrertes personvern tillegges vekt jf. Justisdepartementets uttalelse av 16. juli 2004. Datatilsynet finner at det er naturlig å legge særlig vekt på barnas alder, hva opplysningene skal benyttes til og hvem opplysningene tenkes levert ut til i denne vurderingen. Det vil videre være naturlig at elevene gis anledning til å reservere seg mot utlevering av sine personopplysninger. For barn i de laveste trinnene i grunnskolen, samt der eleven har reservert seg mot utlevering, vil hovedregelen etter Datatilsynets vurdering være at utlevering ikke skal skje. Datatilsynet finner også at fødselsnummer, som fremkommer av listene, må sladdes før eventuell utlevering av disse. Det må videre være slik at kontaktopplysninger om barn som bor på hemmelig adresse, eller har skjult telefonnummer, ikke kan leveres ut i medhold av meroffentlighetsbestemmelsen. Dersom Justisdepartementet er uenig i disse vurderingene, ber vi om å bli gjort oppmerksom på det.

Behov for nye unntak fra offentlighet

Datatilsynet er klar over at det er vedtatt en ny lov om offentlighet som foreløpig ikke er i kraft, og at det arbeides med forskrifter til denne. Tilsynet ber departementet vurdere behovet for at det i forskriftene gjøres tydelig unntak fra offentlighet hva gjelder elevlister i grunnskolen.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Astrid Flesland
seniorrådgiver

Kopi: Oslo kommune, Rådhuset, 0037 OSLO
Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Vedlegg: Kopi dok. 05/1040-3 m/vedlegg

Kopi dok. 06/867-1

Kopi dok. 06/876-6

Utskrift fra Datatilsynets hjemmeside om elevlister